

LJUNGBY
KOMMUN

MARKARYDS
KOMMUN

Älmhults
kommun

Dokumentnummer 7.15.1	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

Yrkesgemensam handbok

Ljungby Markaryd Älmhult

**Våld i nära relationer
2009**

Dokumentnummer 7.15.2	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

Inledning

Vad är våld och vilka utsätts?

Våld i nära relationer består av ett mönster av makt och kontrollutövanden och är i allra högsta grad en jämställdhets- och jämlikhetsfråga. Våldet består av att en eller flera personer utnyttjar och utövar våld gentemot en eller flera närstående som på något sätt står i relation och beroendeställning till utövaren/utövarna.

Våld i nära relationer omfattar fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt, materiellt och latent våld. Våld förekommer i hela samhället, bland alla etniska grupper och i både heterosexuella och samkönade relationer.

Att i en nära relation bli utsatt för förnedring, hot, slag, kontroll är ett oerhört grovt brott. Förutom att det påverkar den/de direkt drabbade så får det även följder för anhöriga, arbetslivet, hela samhället. Våld i nära relationer är en kriminell handling.

Den våldsutsatte kan vara en kvinna, man eller barn och förövaren kan vara en man, kvinna, förälder, partner, barn, släkting, personlig assistent etc. Den vanligaste formen av våld i nära relationer som man känner till idag riktas mot kvinnor och flickor och betecknas därför som ett folkhälsoproblem.

Samverkan och ansvar

Myndigheter och organisationer möter våldsutsatta människor i sin verksamhet och har olika roller och ansvar för hur arbetet med dessa personer sker. Alla har en unik möjlighet att upptäcka och hjälpa människor utifrån sina förutsättningar på sin arbetsplats. Det är nödvändigt att det vid varje instans finns rutiner för detta arbete. Det är av stor vikt att en god samverkan finns mellan de olika myndigheterna och organisationerna för att säkra den enskilde medborgarens rätt till ett tryggt och säkert liv.

I denna Yrkesgemensamma Handbok sammanställs information från olika myndigheter och organisationer om hur arbetet med våld i nära relationer ser ut hos dem. Handboken skall kunna användas som en "miniuppslagsbok" för en bättre kännedom om varandras arbetsförfarande. Syftet är förutom att öka samverkan och klargöra var och ens roller och ansvar, även att ge information om var klienter kan slussas vidare.

Anmälan om missförhållanden när det gäller barn:

Socialtjänstlagen 14 kap 1§

”Var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd bör anmäla detta till nämnden.

Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter. Sådan anmälningsskyldighet gäller också dem som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet som berör barn och ungdom eller annan yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet inom hälso- och sjukvård eller på socialtjänstens område.”

Dokumentnummer 7.15.3	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

Denna Yrkesgemensamma Handbok ges ut av Projekt Familjefrid Sunnerbo 2009. Översikten har tidigare kallats "Sammanställning av stöd för misshandlade kvinnor och barn - i Västra länsdelen, Kronoberg" och gavs ut av Brottsförebyggande Rådet i Ljungby. Materialet är kompletterat med ytterligare information och uppdaterade kontaktuppgifter. Varje myndighet/organisation har lämnat sina uppgifter och ansvarar för dess innehåll.

En broschyr med information om stöd som vänder sig till allmänheten har även tagits fram. Den heter "Våld i nära relationer" och är en uppdatering av den tidigare broschyren "Kvinnomisshandel" som också gavs ut av BRÅL.

Innehåll:

1. Polis/Åklagare	3
2. Sjukvården	5
3. Vuxenpsykiatri	9
4. Barn- Ungdomspsykiatri	9
5. Ungdomsmottagningen	10
6. Socialtjänsten	11
7. Familjerådgivningen	14
8. Navet	14
9. Kvinnojouren	15
10. Mansjouren	16
11. Brottsofferjouren	17
12. Svenska Kyrkan	18

Dokumentnummer 7.15.4	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

1. Polis och åklagare

Syftet med förundersökningen är att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brott och om tillräckliga skäl föreligger för åtal och förbereda målet så att bevisningen kan läggas fram i domstol.

Det är därför angeläget att polisanmälan görs på ett tidigt stadium så att den misstänkte inte kan påverka utgångsläget för polisutredningen. Denne kan förstöra bevismaterial, påverka den utsatta personen, vittnen samt övriga som kan lämna uppgifter om övergreppet.

Polisutredningen kan också tillföra underlag för åtgärder som kan medföra att övergrepp inte upprepas.

Polisutredningen leds av åklagare. Polisen strävar efter att omgående påbörja sin utredning när anmälan skett.

Vid förhör är det oftast bäst att den utsatta träffar utredaren själv, men ett förhörsvittne kan också få närvara. När den som skall höras är en kvinna bör ett kvinnligt vittne anlitas om det begärs och lämpligen kan ske. Förhören tas som regel upp med videoinspelning.

Vid förhören går det påstådda händelseförloppet igenom i detalj och relationen mellan den utsatte (målsäganden) och våldsutövaren (den misstänkte) undersöks. Det är därför ofrånkomligt att målsäganden utsätts för många och svåra frågor. För tilltro till de brottsutredande myndigheterna är det viktigt att förstå varför dessa frågor måste ställas och att målsäganden inte utsätts för onödigt lidande. Innan förhöret i videorummet berättar utredaren hur allt kommer att gå till och varför.

Som ett led i att ge den våldsutsatta bättre stöd och hjälp i samband med polisutredningen har polisen numer en författningsgrundande skyldighet att informera om nedanstående. Utredaren tar också hänsyn till hur mycket information målsäganden är mottaglig för i det akuta skedet, då situationen kan vara mycket känslomässig och tung. Skriftlig information delas också ut så att detta kan mottas när målsäganden är mogen.

- att åklagaren under vissa förutsättningar kan föra talan om enskilt anspråk och om möjligheterna att få ersättning enligt brottsskadelagen
- de regler som gäller för att förordna målsägandebiträde
- de regler som gäller för meddelande om besöksförbud
- reglerna för stödperson
- om möjligheterna att få allmän rättshjälp och rådgivning
- vilka myndigheter, organisationer och andra som kan lämna stöd och hjälp
- de regler som gäller för att erhålla larmutrustning sk stödpaket

Dessutom skall målsäganden tillfrågas om denne vill bli underrättad om beslut i ärendet, exempelvis:

- att förundersökning inte skall inledas
- att inledd förundersökning skall läggas ned
- att åtal inte skall väckas
- tidpunkt för huvudförhandling i målet
- dom i målet

Dokumentnummer 7.15.5	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

Om det är påkallat skall målsäganden också underrättas om en anhållen eller häktad person avviker.

Den som hörs under en polisutredning i brottmål har rätt till ersättning för inställelse. Ersättning kan utgå bl a för resekostnader, kostnader för minskad arbetsinkomst eller annan ekonomisk förlust. Målsäganden måste själv begära sådan ersättning inom två veckor från förhöret.

Rättsintyg skall begäras hos den läkare som undersökt patientens skador från misshandeln eller övergreppet.

När polisen är klar med förhören av målsägande, misstänkt och eventuella vittnen underställs materialet åklagaren. Åklagaren är den som även beslutar om åtal. En misstänkt person kan sitta anhållen i 3 dagar och på den tredje dagen efter frihetsberövandet skall åtal vara inlämnat eller personen frigges.

Har målsäganden barn skall kopia av anmälan skickas till socialförvaltningen, en sk. Barn i fara- rapport.

2009 har Rikspolisstyrelsen efter uppdrag från regeringen tagit fram en omfattande handbok för att förbättra polisens arbete kring våld i nära relationer, *Brott i nära relationer*.

Polismyndigheten i Kronobergs län

Vid akuta ärenden och pågående brott ring larmnumret **112**

Vid all kontakt med polis för att anmäla brott eller övrig upplysning ring **114 14** (Du kopplas rätt)

polismyndigheten.kronoberg@polisen.se

Besöksadresser/öppettider:

Ljungby

S:a Torggatan 1

Mån och torsdag

10:00-19:00

Tis, ons och fredag

10:00-15:00

Lunchstängt alla dagar

11:30-12:30

Markaryd

Drottninggatan 9

Ring 114 14 för öppettider

Älmhult

Södra Esplanaden 24

Måndag-Torsdag

10:00-13:00

Tisdag även

15:00-18:00

Dokumentnummer 7.15.6	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

2. Sjukvården

Hälso- och sjukvårdens personal har en unik möjlighet att hjälpa våldsutsatta patienter i akuta situationer där våldet är känt, men även i situationer där man snarare måste kunna upptäcka våldet.

Våga fråga. När en patient söker för en skada, som inte kan förklaras av dennes berättelse; våga då fråga rakt på sak: "Har du blivit utsatt för våld, exempelvis av din partner?" Våga även fråga direkt om patienten är utsatt för våld när hon/han söker för stress, ångest eller kroppsliga symptom som kan tyda på hot eller andra kontrollerande våldshandlingar. Många gånger uppges andra skadeorsaker än misshandeln. Den utsatta kan bli bra på att dölja våldets verkningar och kan söka till hälso- och sjukvården för psykiska och fysiska symptom, vilka vårdpersonalen har svårt att härleda till våld.

Kort väntetid. Vid misshandel är det viktigt att patienten omedelbart får komma in på ett undersökningsrum och snabbt blir omhändertagen och undersökt.

Enskilt omhändertagande. Samtal och undersökning skall ske enskilt, dvs. utan närvaro av anhörig – vuxen eller barn. Lämna inte patienten ensam i rummet. Minimera antalet personer. Informera läkaren före undersökningen.

Lyhördhet

Lyssna aktivt och visa förståelse. Möt patienten med respekt. Kritik av klientens relation kan ge motsatt effekt med aktivering av försvar.

Övernattning

Fråga patienten om en hotbild föreligger. Erbjud i dessa fall alltid patienten och eventuella barn övernattning i någon form, även om skadorna inte kräver detta. Använd din övertalningsförmåga om du anser att det behövs.

Patienter som inte kräver specialistvård på annan avdelning kan erbjudas inläggning:

- På avd. 8 (BB), KK CLV. Kontakta jourhavande gynekolog.
- På Barn- och Ungdomskliniken, Centrallasarettet Växjö, kan patienter med medföljande barn, erbjudas inläggning i mån av plats. Kontakta jourhavande barnläkare.
- Erbjud ev. kontakt med Kvinnojouren.

Kurator

Informera patienten om möjlighet till kuratorskontakt, gäller vid besök på sjukhus. Sjukhusens kuratorer kan ge kris- och samtalsstöd. De har också kunskap om samhällets resurser och samverkar vid behov med andra myndigheter för att bistå patienten.

Psykosocial resurs

Om patienten söker i primärvård kan kris- och samtalsstöd ges av denna resursperson, som kan vara psykolog, kurator, psykiatrisjuksköterska eller skötare.

Familjeterapi

Familjeterapi och familjerådgivning kan INTE rekommenderas om paret lever tillsammans. Det kan öka våldet i familjen.

Tolk

Om patienten har svenska som sitt andra språk, har svårt att förstå eller göra sig förstådd, rekquirera tolk via tolkförmedling (upphandlat i landstinget). Glöm ej möjlighet till telefontolkning, i dessa fall kan det vara en fördel med tolk av samma kön. Anhöriga får ej tolka. Dövtolk kan också behövas vid funktionsnedsättning.

Dokumentnummer 7.15.7	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

Barn

Det är mycket viktigt att beakta barnens situation när vi möter en patient som blivit utsatt för våld. Barnen i ett hem där misshandel och hot förekommer har upplevt våld oavsett om de själva blivit direkt utsatta, och betecknas som brottsoffer. Barnet kan uppvisa en rad olika symptom såsom beteendestörningar och bristande sociala färdigheter, ätstörningar, ångest, depression, sömnstörningar och lågt självförtroende.

Anmälningsskyldighet

Alla som arbetar med vård och omsorg är skyldiga att anmäla till socialtjänsten direkt när det framkommer att ett barn eller dess vårdnadshavare är utsatt för hot och våld i familjen. Vi har inget ansvar för utredningen eller vad som sedan sker. Det finns alltid utrymme att samråda utan att röja identitet, innan anmälan görs. Kontakta kurator eller hemkommunens socialtjänst. Om man vid besöket har en stark misstanke att även barnen blivit direkt utsatta för våld, kontaktas även Barn- och Ungdomskliniken för dokumentation av skadorna.

Erbjud:

- Inläggning
- Kuratorskontakt
- Ev. kontakt med Kvinnojouren vid behov av jourlägenhet, dit även barnen kan medfölja!

Läkarundersökning

Förklara för patienten med enkla ord vad som kommer att ske vid undersökningen. Be patienten att ta av sig kläderna och ta på sig en sjukhusskjorta (Se i övrigt under "kläder")

▪ Anamnes

När och på vilket sätt har skadorna uppstått? Tidigare misshandel? Notera psykisk reaktion. Vid sexuellt övergrepp föreslå akut remiss till gynekologiska mottagningen, CLV. På dagtid vardagar kan gynekolog i Ljungby även göra undersökning. Ring först kirurgmottagningen LL. Försök också påverka patienten att göra en polisanmälan.

▪ Noggrann kroppsundersökning

Vanligast är skador som är mindre allvarliga och ej kräver sjukhusvård och inkluderar allt från mindre blåmärken eller psykisk påverkan. Mycket allvarliga skador kan kräva thoraxkirurgiska, neurokirurgiska och ortopediska insatser. Kontrollera Ev. avvärjningsskador på händer och underarmar, blåmärken på kroppen, skador av aktuellt eller äldre datum, skador i hårfäste, hårbotten, munhåla och bakom öronen, inspektera ögonvitor – småblödningar efter eventuellt stryplingsförsök

▪ Beskrivning

Rita gärna in skadorna på en kroppskarta (finns åtkomlig internt på Itkronoberg.se) Typ av skada, skadans utseende, färg, form, ålder, läge och storlek (cm x cm) beskrivs i journalanteckningen.

▪ Fotografering

Fotografera skadorna (även om patienten inte har för avsikt att anmäla misshandeln) i helfigur inklusive ansikte och närbilder med måttband på huden. Notera kroppsdel, hö. el. vä. sida, datum och patientens identitet på fotot.

▪ Journal

Anteckna patientens berättelse om hur skadorna uppstått i journalen. Nedteckna ett noggrant status.

▪ Kläder

Omhändertagna kläder läggs i åtskilda papperspåsar, ett plagg i varje. På dessa noteras patientens ID samt förpackarens signatur (för att polisen skall få en möjlighet till kontakt).

Dokumentnummer 7.15.8	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

▪ Våldsutövaren

Om våldsutövaren är skadad och behöver vård eller skall undersökas är det viktigt att denne och den utsatta aldrig får träffas på mottagningen och får olika behandlande personal inklusive läkare. En anledning är att polisen kan behöva säkra DNA-spår, och det ska inte kunna gå att hänvisa till att personal kan ha överfört DNA.

▪ Kom ihåg!

För de patienter som lämnar sjukhuset:

- Att avtala återbesök till läkare och kurator
- Att patienten kan vara i behov av sjukskrivning
- Handläggning av sexuella övergrepp; kontakta gynmottagningen, CLV (Ljungby dagtid, se nedan.)

Handläggning av sexuella övergrepp

Observera att läkaren **alltid** ska utföra undersökningen med en personal som vittne samt hjälp för att utföra alla moment enligt mall och kontroll att dessa utföres.

Handläggning i samband med sexuella övergrepp bör ske på gynekologiska mottagningen, CLV. Dagtid vardagar kan även gynekolog i Ljungby göra undersökningen. För att vara säker på att gynekolog har möjlighet att göra undersökning aktuell dag måste man ringa kirurgmottagningen i Ljungby, innan man skickar patienten.

Om polisanmälan ej gjorts

Om patienten ej gjort polisanmälan kan denne behöva genomgå en gynekologisk undersökning för att undersöka skador samt ta laboratorieprover för sexuellt överförda infektioner. Om anmälan ej är gjord skall undersökning med Rapekit **inte** utföras. För att undersökning med rapekit ska vara juridiskt hållbar måste polis ansvara för återtransporten och senare förvaring i deras lokaler.

Vid polisanmälan

När patienten gjort en polisanmälan följer polis med till gynekologisk mottagning. Polisen har med sej ett s.k. Rapekit och ansvarar för återtransport och förvaring. Rapekit innehåller material för insamlande av DNA-spår. Denna undersökning bör helst ske inom 72 timmar från övergreppet. Undersökningen ska ske strikt efter mall i förpackningen för att vara juridiskt hållbar.

Psykologiskt stöd

Undersökande läkare ska efter ett sexuellt övergrepp skriva akutremiss till kurator, som kontaktar kvinnan inom 72 timmar.

Tänk på att

- Vänta med gynekologiska undersökningen tills förtroende skapats.
- Låta patienten själv avgöra om hon önskar gå vidare med undersökningen.
- Uppmuntra patienten att tala om övergreppet.
- Ge patienten möjlighet att efter undersökningen duscha och erhålla rena underkläder.
- Erbjud patienten att stanna kvar på sjukhuset. Avdelning 8 på CLV har denna möjlighet och PAL är den läkare som administrerar inläggningen. Om patienten avböjer - informera denne om att hon/han inte bör vara ensam hemma.
- Ge patienten tid för uppföljning hos läkare och kurator

Polisanmälan

Om ej polisanmälan gjorts - försök att motivera patienten till detta. Om samtycke ges erbjud dig att ringa direkt till polisen. Anmälan och första förhöret kan utföras på aktuell vårdinrättning.

Dokumentnummer 7.15.9	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

Med patientens medgivande

Sjukvårdspersonal kan polisanmäla misshandel och lämna ut uppgifter till polis och åklagarmyndighet. Sekretesslagen, 14 kap. 4§ och 1a stycket.

Utan patientens medgivande

Sjukvårdspersonal kan polisanmäla brott för vilket lindrigaste straffet är minst ett års fängelse och exempel på sådana brott är mord, dråp, våldtäkt och människorov. Sekretesslagen, 14 kap. 2§ och 5e stycket. Polis eller åklagare kan inkomma med en begäran om utlämnande av uppgifter, vilka enligt de sekretessbrytande bestämmelserna får lämnas ut. Då är landstinget som i detta fall förfogar över patientjournalen, också skyldig att lämna ut uppgifterna (15 kap. 5 § sekretesslagen).

Rättsintyg

I Kronobergs län finns en rättsintygläkare från RMV, som dygnet runt kan nås via polisen. Även då man har särskilt utbildade läkare kan skäl föreligga att ta in annan läkare i följande situationer:

- sexualbrott där spårsäkning krävs omedelbart
- brott mot barn där barnmedicinsk specialist är önskvärd
- särskild specialistkunskap som ögon- eller tandläkare
- ingen läkare inom RMV eller läkare med avtal med verket finnes tillgänglig och undersökning samt rättsintyg omöjliga kan vänta

Rättsintyg i anledning av brott utfärdas enbart på begäran av polismyndighet eller åklagare! Speciellt viktigt är att göra noggranna journalanteckningar eftersom läkare från RMV i efterhand kan anmodas att skriva rättsintyget med journalen och fotografier som underlag.

Landstingets handlingsplan mot våld i nära relationer finns att hitta på www.ltkronoberg.se via "Vårdprogram" – "Lokala Vårdprogram"- "Mäns våld mot kvinnor".

Kontakter:

På dagtid kan lasarettets akutmottagning eller vårdcentral kontaktas. Under kvällar, nätter och helger- vänder man sig till jourläkarcentralen/akutmottagningen på lasarettet.

Sjukvårdsrådgivningen **1177** ger råd om vård dygnet runt och hjälper till att hitta rätt i vården. Vid livshotande tillstånd ring **112**.

Lasarettet i Ljungby

Kyrkogatan 2 växel: 0372-58 50 00
 Jourläkarcentral/akuten 0372-58 51 00
 Måndag-fredag kl. 17.00-21.00
 Lördag, söndag och helgdag kl. 08.00-21.00
 Kirurgmottagningen, LL 0372-58-52 03
 Länspsykiatri, LL akutmott. 0372-58 56 00

Centrallasarettet Växjö

Södra Järnvägsgatan 1 växel: 0470-58 80 00
 Jourläkarcentralen/akuten
 S Esplanaden 2 C 0470 58 78 00
 Vardagar 17.00 - 21.00
 Lör- söndagar 08.00 - 21.00
 Barnakuten när du dygnet runt på 0470-58 83 00, 58 80 00
 Kvinnokliniken, CLV avd 8 0470-58 80 09
 Länspsykiatri, Växjö, akutmott. 0470-58 61 00
 Din vårdcentral och för övrig information www.ltkronoberg.se

Dokumentnummer 7.15.10	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

3. Vuxenpsykiatri Kronoberg

Vuxenpsykiatri i Ljungby/Växjö

- erbjuder våldsutsatta personer behandling akut eller på lång sikt.

I första hand skall primärvården kontaktas när det gäller psykiatrisk problematik. Psykiatriresurs för kortare samtalsbehandlingar finns att tillgå på vårdcentralerna.

Vid allvarigare psykisk ohälsa som kräver specialistpsykiatri skickar primärvårdsläkaren en remiss till Vuxenpsykiatriska mottagningen i Växjö. Remissen kan där fördelas till Ljungby och behandling påbörjas. Behandlingen sker i form av samtal och/eller medicinering. Samtalen kan vara av bearbetande och jag-stärkande karaktär eller mer strukturerad träning i att hantera oro och sträcka sig över längre eller kortare tid. I Ljungby finns öppenvård och dagsjukvård. Vid behov av inläggande vård sker detta i Växjö.

Vi undviker familjesamtal i våldsärenden men vid behov finns familjeterapikompetens på kliniken.

Man kan söka själv eller med hjälp av annan myndighet. Remiss går också bra.

Vuxenpsykiatriska mottagningen i Växjö.
Telefon 0470 – 58 61 00

Vårdenhet 11 i Ljungby.
Telefon 0372-58 56 00 (endast rådgivning)

4. Barn – Ungdomspsykiatri (BUP)

Länet har en Barn- och ungdomspsykiatrisk (BUP) klinik i Växjö och en Barn – och ungdomspsykiatrisk mottagning i Ljungby. Dessa är till för barn och ungdomar i åldrarna 0 -18 år och deras familjer.

Kontakt med BUP är enklast att få genom att ringa direkt. Det behövs ingen remiss. Behandlingen på BUP är kostnadsfri och ersättning kan fås för en del av resekostnaden.

BUP – Ljungby
Märta Ljungbergsvägen 60
341 35 LJUNGBY
Tel: 0372 – 58 59 20
Du kan ringa måndag – fredag kl 09.00 – 12.00

BUP- Växjö
Centrallasarettet
351 85 Växjö
Tel: 0470-58 80 00
Eller växel 0470 – 58 00 00

Vid akuta ärenden som inte kan vänta till nästa dags telefontid kontakta telefon 0470- 58 60 71

Dokumentnummer	Datum
7.15.11	2009-09-10
Utarbetad av	Godkänd av
Familjefrid Sunnerbo	

Socialförvaltningens Handbok

5. Ungdomsmottagningen

På ungdomsmottagningen är inga frågor för små eller oviktiga. Vi har alla tystnadsplikt och besöket hit är gratis. Hos oss kan du träffa både kvinnlig och manlig personal: barnmorska, gynekolog, kurator och undersköterska.

Ungdomsmottagningen Ljungby: Tjej under 20, kille under 25
Barnmorskemottagningen, plan 6, Ljungby lasarett
Telefon 0372 58 52 62, 58 52 63, 58 50 26 månd-fred kl. 13-14
Vi har öppet: måndagar kl 14.00-18.00.

Ungdomsmottagningen Markaryd
Barnmorskemottagningen, vårdcentralen Markaryd
Telefon 0433 56 41 36 månd-onsd kl. 11-12
Vi har öppet: måndagar kl 14.00-16.00.

Ungdomsmottagningen Älmhult
Storgatan 4, 343 32 Älmhult
Vi har öppet: torsdagar kl 14.00-16.00.

www.umo.se

Ungdomsmottagning på nätet

UMO är den nationella ungdomsmottagning på nätet för de som är mellan 13 och 25 år. Här finns relevant, aktuell och kvalitetssäkrad information om sex, hälsa och relationer. Det finns också möjlighet att ställa frågor.

Dokumentnummer 7.15.12	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

6. Socialtjänsten

Aktualisering

- Ärenden som rör våldsutsatta personer ska vara högprioriterade, dvs tid för samtal samma dag och tillräckligt med tid skapas.
- Det är viktigt att samtala med den utsatta, eller den du misstänker är utsatt, enskilt. Undantag om auktoriserad tolk, dövtolk, stödperson behövs.
- Om både den utsatte och den misstänkte våldsutövaren finns inskrivna inom socialtjänsten ska de få varsin handläggare, för att motverka intressekonflikt.
- Kontinuiteten är viktig. Samma handläggare ska möta och följa klienten.
- Vid samtal där våld framkommer boka alltid in en ny tid för nästa samtal så snart som möjligt.

Frågor

- Fråga förutsättningslöst – våldsutövaren kan vara en partner (samkönad), en förälder, ett barn, en assistent etc.
- Låt personen berätta fritt men kom gärna med följdfrågor.
 - **På vad sätt trycker din partner/någon närstående ned dig?**
 - **Hur slog din partner/någon närstående dig?**
 - **Har din partner/någon närstående gjort så förut?**
- Är du rädd för din partner/närstående? Känner du att du befinner dig i fara? Är det säkert för dig att gå hem?
- Har någon tvingat dig att ha sex när du inte velat själv?
- Har någon tvingat dig att utföra sexuella handlingar som du inte har velat?
- Har ev. barn i familjen någonsin blivit tvingade till några sådana handlingar?

Svar

- Bekräfta upplevelserna, känslorna och allvaret i våld i nära relationer.
- Var ytterst noga med att tydliggöra att klienten har blivit utsatt för ett brott.
- Poängtera att ansvaret alltid ligger hos den som använder våld oavsett vad som provocerat.

Förhandsbedömning

- När en förhandsbedömning leder till beslut om att utredning öppnas görs detta omedelbart. Utredning öppnas med stöd av 11 kap. 1 § socialtjänstlagen.
- En bedömning avseende en sekretessmarkering för den utsatte och barnens vistelseadress görs (med stöd av 14 kap 4 § Sekretesslagen)

Riskbedömning

Genomför en säkerhetsplanering för den som utsatts och eventuella barn. Ett samarbete med polisen kan vara nödvändigt då de har bedömningsinstrument och mycket kunskap om våldsutövare.

- Hur stor är risken för att skadas allvarligt eller dödas om inte situationen förändras?
- Hur stor är risken för våld efter en separation?
- Vart kan klienten ta vägen om hon/han måste fly?
- Föreslå att klienten tänker igenom vad man kan behöva ta med sig om hon/han måste lämna hemmet snabbt.
-

Dokumentnummer 7.15.13	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

- Prata om personens nätverk- finns det någon hon/han litar på och kan få stöd av? Göra en karta/skiss om personerna i närheten. Klargörande för den utsatte själv också.

Handläggning Barn

- Även om barnen själva inte blivit direkt utsatta för våld så har de upplevt våld och betraktas som brottsoffer.
- Om barnet misstänks vara utsatt för brott skall socialnämnden alltid ta ställning till om en polisanmälan ska göras. Ställningstagandet och ev. anmälan skall finnas dokumenterat.
- När en förhandsbedömning leder till beslutet om att utredning öppnas görs detta omedelbart. Utredning öppnas med stöd av 11 kap. 1 § socialtjänstlagen
- För barn under 18 år görs bedömning av behov av eget skydd, bedömning av lagrummet (Sol eller LVU) för eventuell familjehemsplacering eller om ett omedelbart omhändertagande jml. 6 § LVU är aktuellt.

Boende

- Behöver klienten ett nytt boende omgående?
- Om det är möjligt bör handläggaren undersöka möjligheten att förövaren lämnar den gemensamma bostaden. En förutsättning är att den våldsutsatta och ev barn är säkra i hemmet. Förövaren placeras i en tillfällig lägenhet eller ordnar med eget boende.
- Vem känner klienten sig trygg med? Finns det personer som släkt, vänner den utsatte kan bo hos? Gör en karta/skiss om nätverket. Klargörande även för den utsatte själv.
- Är Kvinnojourens skyddade boende alternativ för den våldsutsatta med eller utan barn?

Ekonomi

- Oavsett tidigare kontakt med Socialtjänsten så är nu klienten först och främst en våldsutsatt som behöver stöd.
- I den akuta situationen görs inte någon sedvanlig utredning av den ekonomiska situationen och klienten krävs inte att lämna in inkomstuppgifter etc.
- Stor hänsyn tas till att klienten kan ha ökade kostnader på grund av att hon/han utsatts för våld, som exempelvis oplanerade och brådskande utgifter av olika slag för till exempel kläder eller livsmedel. Extra bidrag kan betalas ut omgående till den utsatta och eventuella barn för kostnader i akuta fall.

Sjukvården

- Hjälp klienten att komma till vårdcentral eller akutmottagning för att få ev. skador omsedda samt fotograferade. Motivera med att det kan vara bra att ha dokumenterat vid ett senare tillfälle ifall klienten då bestämmer sig för att anmäla.

Polisen

- Motivera den våldsutsatta att göra en polisanmälan och berätta om förfarandet. Försök att motivera, men respektera klientens beslut.
- Erbjud att som stöd följa med till polisstationen men respektera om denne vill gå själv.
-

Dokumentnummer 7.15.14	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

- Enligt 14 kap.2§ sekretesslagen kan personalen inom socialtjänsten lämna uppgift till polis- och åklagarmyndighet angående misstankar om vissa allvarliga brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år.

Personer med Funktionsnedsättning, Missbruk eller Invandrarbakgrund

Dessa grupper kan behöva uppmärksammas ytterligare. Utgångspunkten är att behandla alla som först och främst våldsutsatta och inte fokusera på annan problematik eller olika förutsättningar.

- Behövs extra stöd för att klienten så fritt som möjligt ska kunna berätta?
- Ex. tolk, dövtolk, stödperson. Låt personen godkänna den föreslagna tolken

Hedersrelaterat våld

- Auktoriserad tolk används och inte någon från orten. Släktingar får aldrig tolka, och beakta även att en tolk från samma region i ursprungslandet kan vara knuten till ett nätverk kring släkten, och medföra att information når ut.
- Kontakta ej föräldrar i första hand. Gör en bedömning om omedelbart omhändertagande behövs. I enlighet med 14 kap 4§ Sekretesslagen om "det antas att den underårige lider betydande men om uppgifter röjs för vårdnadshavare."
- Behövs omedelbar placering, skyddat boende? På annan ort?

Frågor

- Vad måste klienten göra som hon/han inte vill göra?
- Förekommer bevakning och kontroll av klädsel, fritid, kamrater, tider mm?
- Vad händer om klienten bryter mot familjens regler?
- Förekommer hot och våld? Om ja, från vem eller vilka personer?

För mer information om socialtjänstens arbete läs *Handbok- våld i nära relationer* som finns på kommunernas hemsidor.

Socialkontoren

Ljungby

Södra Torggatan 1
341 30 Ljungby
Växel: 0372- 78 90 00

Sektionschef
Lena Bolmelind 0372-78 96 47
Handläggare
Jenny Samuelsson 0372-78 96 20

Älmhult

Stortorget 1
343 23 Älmhult
Växel: 0476- 55 000
Kontakt: Enhetschefer
Jenny Smedberg 0476-552 70,
Liil Nilsson 0476-554 19

Markaryd

Drottninggatan 11
285 22 Markaryd
Växel: 0433- 72 000
Handläggare:
Anna-Carin Pålsson (tel. 720 74),
Renata Osgyan (720 66)
Anna Eklöv (720 47)
Inger Ohlin (720 46),

Familjerätten

Växel 0476- 550 00
0476- 552 74, 552 75
Telefon för klienter: Måndag-
torsdag kl. 10-12, 0476- 552 73
Fredagar tfn 0476-552 75, 552 74
Övrig tid till expeditionen

Dokumentnummer 7.15.15	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familje Frid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

7. Familjerådgivningen

Familjerådgivning är en fristående verksamhet som arbetar under sträng sekretess och som i första hand vänder sig till det vuxna paret. Vid upptäckt av barnmisshandel finns alltid en anmälningsplikt.

Tidsbeställning görs direkt hos familjerådgivarna. Telefontid 3 dagar i veckan, information ges på telefonsvararen.

Inga remisser behövs.

Besöken är avgiftsbelagda 200 kr / par och besök. Vid besök av en person angående relationsrådgivning, 100 kr/besök.

Möjlighet till avgiftsfri behandling finns. En enkel ekonomisk bedömning görs vid första besöket. Kommunen har ett högkostnadsskydd på 1000 kr/år.

Familjerådgivning i Kronobergs län är ägd av kommunalförbundet VoB.

Mottagningar finns i:

Växjö :

Norra Järnvägsgatan 4, 352 33 Växjö
0470 – 226 04

Ljungby:

Storgatan 9, 341 30 Ljungby
0372 – 842 51

8. Navet

Arbetar med frågor som rör alkohol och narkotika och vänder sig till personer som själva har problem eller är anhörig och...

- har frågor om alkohol och narkotika
- vill förändra en riskfylld alkoholkonsumtion
- vill ha stöd i fortsatt drogfrihet
- vill ha information om drogers skadeverkningar och
- vill ha information om vilka behandlingar som finns

Navet erbjuder:

- kartläggning och bedömning av alkohol och narkotikaanvändning
- provtagning och uppföljning
- råd, stöd och samtalskontakt
- öronakupunktur
- information och utbildning i alkohol och narkotikafrågor

Navet tar ingen avgift och den som söker får vara anonym.

Navet i Ljungby har öppet:

Mån 8.00 – 17.30, tis – tors 8.00 – 16.30, fre 8.00-15.30.

Adress: **Kungsgatan 13, 341 30 Ljungby.**

Telefon: **0372 – 800 67**

Navet i Växjö har öppet må - fr 8-16.30, telefon 0470-232 00

Dokumentnummer 7.15.16	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

9. Kvinnojouren Märta

Kvinnojouren Märta finns i Ljungby, Markaryd och Älmhult med kontor i Ljungby. Kvinnojouren är en ideell förening och alltså ingen myndighet. Jourkvinnorna är vanliga kvinnor med olika ålder, och bakgrund. Kvinnor som har utsatts för olika typer av våld, hot eller trakasserier kan vända sig till jouren för råd, stöd och samtal. Även anhöriga eller andra i kvinnans närhet är välkomna att ta kontakt. Man får vara anonym och samtalen registreras inte. Kvinnojouren har lång erfarenhet av att möta våldsutsatta kvinnor och ett omfattande kontaktnät med olika myndigheter. Kvinnojouren kan även erbjuda skyddat boende för våldsutsatta kvinnor och deras barn.

Något av det som kvinnojouren kan hjälpa till med:

- Stödjande och bearbetande samtal för stödsökande kvinnor och deras barn
- Ge kvinnan ökad kunskap om mekanismerna bakom våld i nära relationer
- Avlasta kvinnan och barnen skuld- och skamkänslor inför våldet
- Förmedla kontakt med polis, advokat, socialtjänst och andra myndigheter
- Vara stöd i en eventuell rättsprocess hos polis och under rättegång
- Erbjuder skyddat boende i jourens lägenhet med hemlig adress
- Vara "bollplank" åt andra aktörer inom t.ex skola, socialtjänst, polis, sjukvård
- Utåtriktad information och utbildning om mäns våld mot kvinnor och barn

Kvinnan behöver inte vara fysiskt misshandlat för att ta kontakt med kvinnojouren. Våldet har många uttryck: verbala kränkningar, psykologisk och känslomässig kontroll, psykisk misshandel, sexuella övergrepp eller annat förtryck. Tveka inte att ta kontakt med oss!

Alla jourkvinnor har avgett tystnadslöfte och agerar utifrån vad kvinnan vill ha hjälp med.

Kontoret är öppet (minst) måndag – fredag 08.00 – 12.00. Oftast även under e-m. Under övrig tid är telefonen vidarekopplad till någon av de ideella jourkvinnorna. Någon gång kan telefonsvararen vara på, då finns hänvisning om vart kvinnan kan vända sig i ett akut läge.

Kvinnojouren Märta

Besöksadress:

Olofsgatan 3b

341 30 Ljungby

Tel. 0372-814 85

Email: ljungby@roks.se

Dokumentnummer 7.15.17	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

10. Mansjouren

”En utsträckt hand när du behöver den.”

Mansjouren i Kronoberg består av män i olika åldrar med olika erfarenhet.

Mansjouren arbetar i enlighet med sina stadgar, Sveriges Mansjouren Riksorganisations ställningstagande inför – kvinnomisshandel och familjevåldet, barnkonventionen samt regeringsdirektiven till myndigheter och institutioner genom kvinnofridspropositionen och en allmän känsla av maktlöshet inför det utspridda våldet inom familjen och i samhället. Mansjouren tar sin del av ansvaret från ett manligt perspektiv och grundar sitt arbete i en vidare människosyn där barn, kvinnor och män har jämställda roller inom familjen med samma skyldigheter, rättigheter och ansvar.

Mansjouren erbjuder möjligheten att samtala med andra män om manliga problem och känslor och att veta att man lyssnas på med respekt och förståelse kan ge en stor trygghet för att tillsammans med andra män påbörja en positiv och hoppfull förändring.

Sedan 1998 har mansjouren arbetat efter en metod som utgår från att man upptäcker detaljer i samtalet som leder till frågan om misshandel. Behandlingsmetoden förväntas leda från igenkännande till insikt.

Mansjouren tar emot män som söker själva eller som är förmedlade till mansjouren från andra myndigheter och organisationer. Men även de som sökt mansjouren p.g.a. annan problematik och där det framgår att de misshandlats, erbjuds behandlingen.

Syftet med behandlingen är att :
utrota våldet från familjen för att kunna ta hand om konflikterna genom samtalets dynamiska kraft förbättra kommunikationens förvridda sätt att tolka omgivningen samt bygga upp nya strategier för att kanalisera aggressivitetsurladdningar.

Mansjouren har jour alla dagar och det går att lämna meddelande på telefonsvarare.

Mansjouren i Kronoberg

Skogsnäsvägen 4A

352 47 VÄXJÖ

tel 0470 – 390 39

Jourtelefon vid akuta ärenden 0706 – 977 555

info@mansjouren.eu

Dokumentnummer 7.15.18	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familje Frid Sunnerbo	Godkänd av

Socialförvaltningens Handbok

11. Brottsofferjouren

Brottsofferjourenas Riksförbund är en ideell organisation som ger kostnadsfritt stöd åt brottsoffer och vittnen, samt arbetar för bättre villkor för och kunnigare bemötande av brottsoffer. BOJ har drygt 8000 medlemmar. Det finns drygt hundra lokala brottsofferjouer runt om i landet. Här kan alla som drabbats av brott få konkret hjälp och stöd genom samtal med en så kallad stödperson. På tingsrätterna finns även så kallade vittnesstöd som hjälper både målsägande och vittnen vid rättegången.

Alla stödpersoner och vittnesstöd är utbildade och har avgett tystnadslofte. På varje lokal jour samordnas verksamheten av en anställd brottsofferassistent, eller en ideellt arbetande brottsoffersamordnare. De lokala jourerna kan koppla upp sig till Brottsofferjourenas nationella telefoncentral när de inte har möjlighet att svara i telefon själva. Telefoncentralen förmedlar kontakten tillbaka till de lokala jourerna. Brottsoffren får på så vis alltid prata med en medmänniska och kan få svar på akuta frågor.

Brottsofferjouren ska vara ett komplement till samhällets insatser. BOJ samarbetar med polis, socialtjänst och andra instanser.

Statistik:

Varje år hjälper Brottsofferjouren drygt 40 000 brottsoffer. Ungefär hälften av ärenden förmedlas av polisen, övriga halvan söker själva upp jouren. Många brottsoffer behöver hjälp en längre tid.

Var tredje person som söker hjälp är en kvinna utsatt för våld, hot eller kränkning. Brottsofferjouren hjälper alla brottsoffer, oavsett brottets storlek. Misshandlade, våldtagna, hotade, slagna, rånade, bestulna, trakasserade eller lurade. Alla brottsoffer kan vända sig till brottsofferjouren.

Att bli utsatt för brott är uppslitande. Plötsligt känns vardagen otrygg och många upplever att de har tappat kontrollen över sina liv. Brottsofferjouren kan erbjuda dig som drabbats av brott:

- Tid att lyssna och hjälp att formulera vad du varit med om
- Information om hur en polisanmälan går till
- Stöd vid eventuell rättegång
- Information om hur det går till i rättssalen
- Hjälp vid myndighetskontakter
- Information om skadestånd
- Hjälp att bearbeta vad som hänt och kunna gå vidare.

Sunnerbo-Ljungby-Markaryd

Föreningsgatan 8, 4 tr.
341 30 Ljungby
tel. och fax: 0372-145 21

Hinderydsvägen 2
287 31 Strömnäsbruk
tel och fax: 0433-719 25

info@sunnerbo.boj.se
www.sunnerbo.boj.se

www.boj.se

www.ungaboj.se

Brottsofferjourenas telefoncentral 0200-212019.

Brottsoffersvar på Nätet fraga@boj.se

Älmhult

För stöd- ring BOJ i Växjö
tel. 0470-456 94

Ordförande
Kent Petersson
tel. 0476-169 31

Dokumentnummer 7.15.19	Datum 2009-09-10
Utarbetad av Familjefrid Sunnerbo	Godkänd av

12. Svenska Kyrkan

Socialförvaltningens Handbok

Ljungby kyrkliga samfällighet:

Jan Frithiof: 070-55 77 085
 Emil Jörgensen: 070-55 77 086
 Ola Larsson: 070-55 77 087
 Diakon: Kerstin Edström 070-67 15 139

www.svenskakyrkan.se/ljungby

Markaryds församling:

För den som känner sig hotad av våld från anhörig:

Det finns möjlighet att samtala med präst från Svenska kyrkan i Markaryd.

Komminister: Bo Johanneryd, 0433 750 82

<http://www.svenskakyrkan.se/markaryd>

Älmhults församling:

Vi kan erbjuda samtal och olika "gruppträffar" /gemenskaper, och stöd ifrån en "medmänniska".

Grupper: Ungdomsgruppen

Kontaktperson: komminister Karl-Henrik Wallerstein 0476-145 60

Samtalskvällar

Kontaktperson: komminister Mats Brown 0476-145 60

Trivselgruppen (tidigare syföreningen)

Kontaktperson kyrkoherde Ingmar Lendahls 0476-145 60

Kontaktperson för samtal

Diakon Agneta Grimberg, 070-605 27 14 lämna ett meddelande om jag inte svarar.

Präst tel pastorsexpeditionen 0476-145 60 fm

<http://www.svenskakyrkan.se/almhult>